

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

45

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-64-8

BRNO 2004

3001-

9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 45

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: infor@iabrno.cz
- Odpovědný redaktor: doc. PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc.
- Redakce a příprava pro tisk: Ing. Petr Škrdla, PhD., Mgr. Balázs Komoróczy, PhDr. Lubomír Šebela, CSc.,
PhDr. Rudolf Procházka, CSc., PhDr. Jiří Doležel, Dana Gregorová, Alice Del
Maschio
- Na titulním listě: Jeskyně Švédův stůl. Foto Jiří A. Svoboda
- Tisk: Bekros
- Náklad: 400 ks

© 2004 by the Authors.

All rights reserved.

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

HODONICE (okr. Znojmo)

Extravilán. KZP. Sídliště. Záchraný výzkum.

Záchraným archeologickým výzkumem na stavbě příjezdové komunikace k nově budovanému závodu fy Saint-Gobain Vertex, a. s., v Hodonicích se podařilo zachytit doklady osídlení ze závěru eneolitu (podrobná charakteristika – viz kap. Neolit). To reprezentuje jediná samostatně umístěná zásobní jáma se sporadickým nálezovým inventářem. Těsně u ní se nachází první zjištěné ohrazení, jdoucí ve směru S-J, které se snad dá zařadit rámcově do pravěkého období.

Intravilán. Epilengyel (Lengyel IVa). Sídliště. Záchraný výzkum.

V rámci výstavby 7 bytových domů v intravilánu obce, v prostoru bývalého vinohradu, proběhl v průběhu měsíců května a června záchraný archeologický výzkum. Na ZM ČR 1:10 000, 34-13-03, se pak zkoumaná plocha nachází v okolí bodu 230 mm od Z s. č. a 235 mm od J s. č. Prostor se nalézá na výrazné levobřežní terase řeky Dyje, která byla v průběhu pravěku intenzivně osídlena, a to v souvislém pásu od Znojma po Krhovice a dále pak od Hrádku po Hevlín. Nadmořská výška v prostoru výzkumu činila 232-235 m n. m. a celá plocha má mírný sklon k jihu. Podloží je tvořeno šterkovopísčitou terasou, jejíž povrch byl ve směru V-Z výrazně zvlněn. Do takto vzniklých prohlubní byla v průběhu kvartéru naváta spraš.

Celkem se podařilo prozkoumat 10 objektů. Nejstarší osídlení reprezentuje rozsáhlý hliník ze závěru lengyelské kultury – epilengyelu (fáze Lengyel IVa Střešovice – Troubelice – Nitra). Z tohoto objektu pochází především důležitý a reprezentativní soubor keramiky s řadou zlomků s vhloubenou výzdobou. Doplnují je zlomky hákovitých držadel naběraček a lžic a ojedinělé kusy ostatní kamenné industrie (zrnotěrka, brousek). Za pozornost stojí zlomky tenkostěnné i hrubé keramiky s grafitovou, leštěnou úpravou povrchu.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

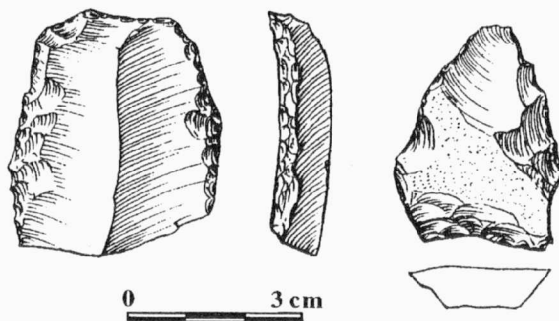
Hodonice (Bez. Znojmo). Unbauter Teil der Gemeinde. Glockenbecher Kultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

Hodonice (Bez. Znojmo). Bauter Teil der Gemeinde. Epilengyel (Lengyel IVa). Siedlung. Rettungsgrabung.

KUDLOVICE (okr. Uherské Hradiště)

„Za Hradskou“. Eneolit. Ojedinelé nálezy.

Při průzkumu polohy Za Hradskou byly v prostoru mírně vyvýšeniny 2,5 km severně obce, v nadmořské výšce 300 m, na souřadnici 49° 09,41398' s .š. a 17° 27,24793' v. d. (WGS-84) zdokumentovány nevýrazné stopy osídlení. Za pozornost stojí škrabadlo na bilaterálně retušované čepeli ze silicitu severské proveniencie a hrubý, hrotitý artefakt z rohovce typu Krumlovský les lokální proveniencie (lokalita je situována přímo na výchozu této suroviny).

Obr. 2. Kudlovice, Za Hradskou. Kamenné artefakty. Kudlovice, Za Hradskou. Steinartefakte.

Průzkum proběhl v rámci projektu Grantové agentury AV ČR, č. B8001203.

Petr Škrdla, AÚ AV ČR Brno

Resumé

Kudlovice (Bez. Uherské Hradiště). „Za Hradskou“. Äneolitikum. Einzelfunde.

LULEČ (okr. Vyškov)

Intravilán. KZP. Hrob. Záchraný výzkum.

Při kopání základů rodinného domku v Lulči (č. p. 42) byl v květnu 2003 porušen kostrový hrob kultury zvoncovitých pohárů. Na mapě ZM 1:10 000, list 24-41-19, je nález vymezen bodem 466 mm od Z s. č. a 257 mm od J s.č. Hrob obsahoval lidskou kostru ve skrčené poloze na levém boku orientovanou hlavou k severu. Lebka a horní končetiny byly porušeny výkopem a vyzvednuty ještě před příchodem archeologa, takže jejich původní poloha není známa. U nohou zemřelého ležela mísa, v níž byly nalezeny zlomky zvířecích kostí. Vedle mísy stál džbánek, další podobný byl objeven u pánve zemřelého. Kromě keramiky byla součástí výbavy i měděná dýka, tři kamenné hroty šípů a nátepní destička. V hrobě byl pohřben mužský jedinec, čemuž odpovídá i celková robustnost kosterních pozůstatků a charakter doprovodných milodarů. Objevený hrob bojovníka je v intravilánu Luleče zatím ojedinělým nálezem.

Zuzana Baarová, M Vyškovska ve Vyškově

Resumé

Luleč (Bez. Vyškov). Bauter Teil der Gemeinde. Glockenbecher Kultur. Grab. Rettungsgrabung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. MMK (fáze IIb – Lengyel III), KKK (Baden IV), KZP. Sídliště. Pohřeb na sídlišti.

Na centrální části návrší pak bylo zjištěno několik desítek pozitivně datovaných objektů mladší fáze MMK s keramikou nepravé „terry sigillaty“ a „terry nigra“. Zajímavým zjištěním byla absence početnějších kolekcí nálezů z velkých typů

objektů (hliníky, soukání), zatímco menší typy objektů – jamka, zásobní jáma (617, 625, 684) – obsahovaly často koncentrace několika celých tvarů nebo jejich podstatných částí. K nepochybně nejzajímavějším objektům náleží polozemnice 702, která má nepravidelně obdélný tvar s rozměry cca 5 x 4 m. Na severní straně se nachází 2 mohutné palisádové žlaby, které tvořily severní stěnu objektu a zároveň pravděpodobně nesly konstrukci střechy. V západní části objektu se nachází destrukce topeniště s početnými nálezy uhlíků. Zaznamenaný byl i mohutný mazanícový destrukční horizont, dokládající požár objektu. Pod destrukcí se nacházela velká zásobní jáma s vypálenými stěnami. Z objektu pochází reprezentativní kolekce nálezů, především keramiky typu terra sigillata.

Nejdůležitější nález byl ovšem zaznamenan v neďalekém objektu 705. V nevelké zásobní jámě byl zachycen a zdokumentován skelet 25-30letého muže, který zemřel násilnou smrtí, což je unikátní nález z našeho území (obr. 3). Ležel v neanatomické poloze s vykloubenými horními i dolními končetinami, navíc v oblasti pánve zatížen několika lomovými kameny. Na jeho lebec byl lokalizován oválný otvor vzniklý v důsledku úderu pravděpodobně kamennou sekerou a další tříštivé poranění v oblasti spánku. Mimo to byla zjištěna jedna fraktura pravé ruky, čtyřnásobná fraktura levé ruky, zlomený

vaz a dojitá fraktura pravé klíční kosti. Podrobné antropologické vyhodnocení není doposud ukončeno.

V prostoru rodinného domu manželů Abeskových byla prozkoumaná ve vnitřním příkopu rondelu MMK neolitické kulturní vrstva s bohatým souborem keramiky. Nově pak bylo na lokalitě zjištěno osídlení kultury se zvoncovitými poháry, které reprezentují soubory nálezů ze dvou objektů.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

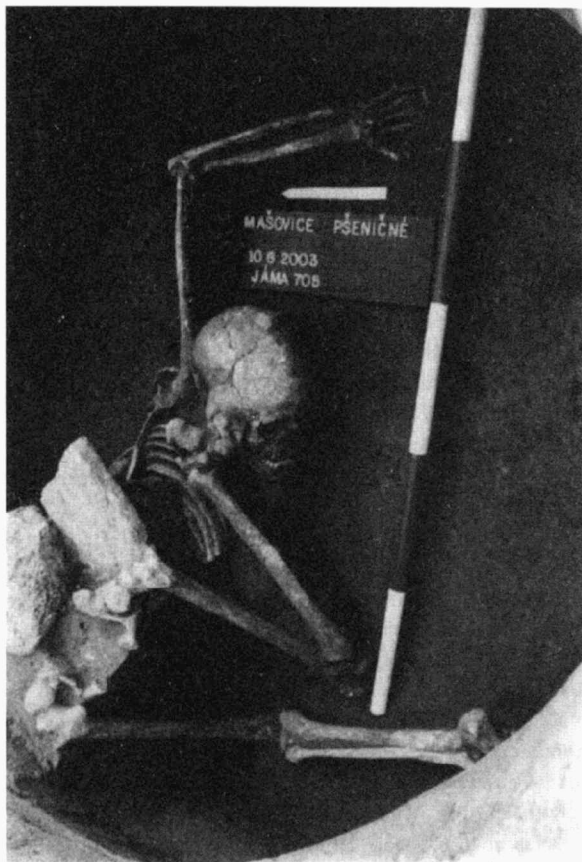
Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. MBK (Phase IIb – Lengyel III), Badener- (Baden IV) u. Glockenbecher Kultur. Siedlung u. Bestattung in der Siedlung (MBK).

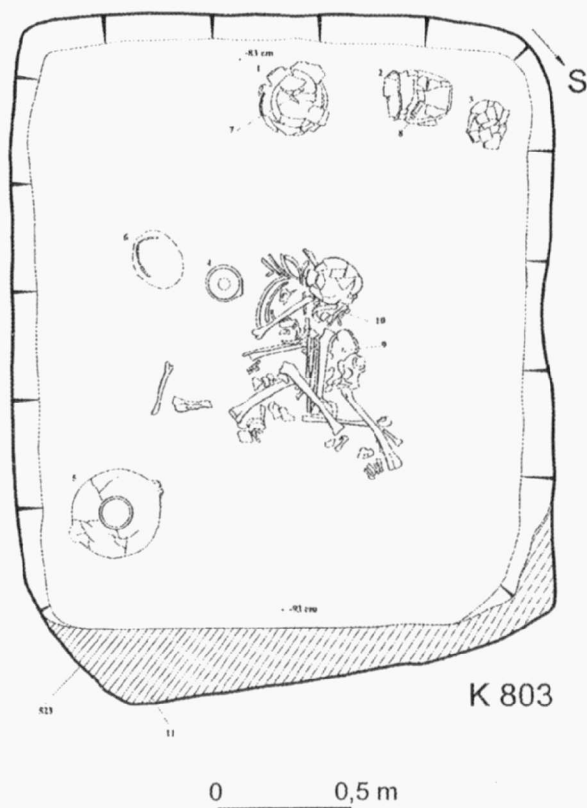
MODŘICE (okr. Brno-venkov)

„Sádky“. KŠK. Sídlištní obj. a hrob. Záchranný výzkum.

Během záchranného archeologického výzkumu na ploše Modřice – skladový areál 2003 byly též prozkoumány dva objekty z pozdního eneolitu. Jeden sídlištní objekt náležel do období KŠK a obsahoval zlomky mísy se zesíleným okrajem (k. 520). V blízkosti jámy k. 520 byl posléze odkryt rozměrný komorový hrob (k. 803) ze stejného období (obr. 4), ve kterém byly nalezeny pozůstatky kostry s keramickým inventářem – amfora, miska moravského typu, pohár (?) a další hrncovité nádoby, dvě broušené kamenné sekerky, kostěné šídlo a měděný háček.

Obr. 3. Mašovice, Pšeničné. Pohled na zásobní jámu s kostrou zabitého muže (MMK – fáze IIb). Mašovice, Pšeničné. Anblick in der Grube mit dem Skelett des getöteten Mannes (MBK – Phase IIb).

Obr. 4. Modřice. Hrob kultury se šňůrovou keramikou. Modřice. Skelettgrab der Schnurkeramik.